

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o povečevanju učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe / prihodnji pristop k proračunski podpori EU za tretje države

(COM(2011) 637 final in COM(2011) 638 final)

(2012/C 229/26)

Poročevalka: **An LE NOUAIL-MARLIÈRE**

Evropska komisija je 30. oktobra 2011 sklenila, da v skladu s členom 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Povečevanje učinka razvojne politike EU: agenda za spremembe / prihodnji pristop k proračunski podpori EU za tretje države

COM(2011) 637 final in COM(2011) 638 final.

Strokovna skupina za zunanje odnose, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 30. aprila 2012.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 481. plenarnem zasedanju 23. in 24. maja 2012 (seja z dne 24. maja) s 146 glasovi za, 60 glasovi proti in 30 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

Odbor pozdravlja in podpira oba predloga, vendar pa poudarja prednostno nalogo, da se napovedani cilji uresničijo v vsakdanjem življenju prebivalstva, ki mu je navezadnje pomoč tudi namenjena, ter zato predlaga naslednje:

1.1 Vključiti je treba organizacije civilne družbe (vsako s svojimi posebnostmi – sindikalne in združne organizacije, nevladne organizacije ali organizacije delodajalcev), a ne le pri oblikovanju splošnih smernic, ampak v celotnem procesu izbire in izvajanja projektov ter pri ocenjevanju rezultatov, da bi s tem podprli in dopolnili upravne, diplomatske in pravne postopke nadzora ter ocenjevanja financiranja EU.

1.2 Namesto da bi se s socialnimi partnerji in drugimi organizacijami civilne družbe samo posvetovali, jih je treba vključiti, tako da bo mogoče izkoristiti strokovno znanje, ki temelji na socialnih, gospodarskih in okoljskih izkušnjah, ter prostovoljno dejavnost državljanov, s čimer se bodo izboljšala merila zastopanosti in demokracije – odprtost, širitev, preglednost, neodvisnost (cilj prevzemanja odgovornosti).

1.3 S tega vidika ekonomsko-socialni sveti, kjer obstajajo, pomenijo dragocen vir. EESO je bil s svojimi različnimi partnerji – organizacijami terciarnega sektorja, sindikati, organizacijami delodajalcev – nenehno vključen, ne glede na ovire. Za delegacije, s katerimi je bil v stiku, je bil sogovornik evropskih oblasti, ter igral vlogo mostu med institucijami in civilnimi, socialnimi in gospodarskimi organizacijami, ob številnih priložnostih pa je tudi priporočal večjo čuječnost oblasti EU na področju človekovih pravic.

1.4 **Potrebno je boljše ravnovesje med načinom posvetovanja z evropskimi organizacijami civilne družbe** po eni strani in državami upravičenkami po drugi. Nujno se je izogniti instrumentalizaciji evropske razvojne politike in zlasti paziti na navzkrižno posvetovanje z nedržavnimi akterji. ⁽¹⁾

1.5 Ob koncentraciji sektorjev na nacionalni ravni je treba vključiti agendo za dostojno delo, ki prispeva k vključevanju in trajnostni rasti. Socialne partnerje je treba na samem začetku vključiti v politični dialog, da se zagotovi demokratično prevzemanje odgovornosti za razvojne politike, ki presegajo delovanje vlade.

1.6 Razlikovanje med državami ali skupinami držav mora temeljiti na ustreznih kazalnikih, kot je indeks človekovega razvoja ZN, in biti v skladu z zmanjšanjem revščine. Vsekakor bi bilo treba oblikovati strategijo postopnega izstopa tako imenovanih „hitro razvijajočih se gospodarstev“.

1.7 Cilj podpore EU dobremu upravljanju in človekovim pravicam (stebru agende za spremembe) mora biti krepitev razvojnega pristopa, ki temelji na človekovih pravicah in za katerega so značilni udeležba v političnem procesu, demokratično prevzemanje odgovornosti in opolnomočenje imetnikov pravic, programi spoštovanja človekovih pravic na podlagi mednarodnih sporazumov ter politična skladnost med človekovimi pravicami, pomočjo in gospodarskimi politikami.

⁽¹⁾ UL C 211, 19.8.2008, str. 77–81, poročevalec: Juan MORENO PRECIADO, *Svoboda združevanja v partnerskih državah Euromeda*, in točka 3.13 tega mnenja.

1.8 Odbor predlaga, da se posebna pozornost nameni naslednjim izboljšavam, da se omogoči **bolj učinkovita prerazporeditev javne in zasebne pomoči**:

- glede na to, da so države, kjer je pomoč najbolj potrebna, pogosto tudi tiste, kjer pustošijo najhujše oblike korupcije, je treba posebno pozornost nameniti protikorupcijskim ukrepom, v primeru plačil v okviru proračunske podpore pa se je treba posvetovati z nedržavnimi akterji, socialnimi partnerji in aktivnimi združenji na področjih človekovih pravic ter evropskimi mrežami in jih vključiti v določanje prednostnih nalog, spremljanje itd.;
- sektorska vprašanja bi morala biti v središču strateške redefinicije ciljev pomoči, med katerimi Odbor prednostno pozornost namenja razvojnim ciljem tisočletja. Posebno pozornost je treba nameniti socialnim sektorjem, področjem izobraževanja, vključno z vseživljenjskim poklicnim usposabljanjem, zdravja, razvoja novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij in dostopa do njih, pravic invalidnih oseb, človekovih pravic in pravic pri delu, vseh pravic, ki se nanašajo na ženske v njihovem poklicnem in zasebnem življenju in njihovo sodelovanje v javnem življenju;
- javna pomoč je še vedno bistvenega pomena in potrebna za razvoj ciljnih držav. Vendar pa bi bilo treba pomoč, ki izvira iz nevladnih organizacij in zasebnega sektorja zaradi boljšega usklajevanja neposredne pomoči držav članic in EU upoštevati pri postopku usklajevanja ter uporabljati enaka načela skladnosti ciljev in računovodska pravila;
- Odbor je še vedno zaskrbljen nad trendom zniževanja uradne pomoči za razvoj v večini držav članic in poudarja, da je treba civilno družbo v večji meri vključiti v odločanje glede proračunske podpore.

1.9 Odbor meni, da bi **Komisija morala čim bolj okrepiti neposredno vključenost evropske civilne družbe in držav upravičenk** v obliki partnerstva, kar bi lahko imelo pozitiven učinek na področju človekovih pravic in boja proti korupciji ter zmanjšanja tveganj za neučinkovito pomoč in socialne probleme.

1.10 Države članice bi se morale omejiti na usklajevanje svoje pomoči v evropskem okviru. V sedanji hudi gospodarski krizi v EU bi morali evropski davkoplačevalci imeti možnost, da se bolje ozavešijo glede ciljev pomoči, se seznanijo z njimi in se o njih izrečejo, da bi jih lahko bolj podprli, pa bi jim bilo treba dati na voljo ustrezne informacije prek usposabljanja za širšo javnost ter za prostovoljne in zaposlene sodelavce organizacij civilne družbe.

1.11 EU bi morala tudi močno izboljšati učinkovitost svoje pomoči z oceno učinka sporazumov o gospodarskem partnerstvu, pridružitvenih sporazumov ali sporazumov o prosti trgovini na gospodarskem, industrijskem in kmetijskem področju, še preden jih sklene, pa tudi pri njihovem spremljanju.

2. Uvod

2.1 Po zeleni knjigi *Razvojna politika EU v podporo vključujoči rasti in trajnostnemu razvoju – Povečevanje učinka razvojne politike EU* z dne 10. novembra 2010 (COM(2010) 629 final) je Komisija v obravnavo predložila oba predloga.

2.2 Ko smo pred novimi globalnimi izzivi, ko se približujemo letu 2015, ko naj bi bili doseženi razvojni cilji tisočletja in so priprave za naslednji večletni finančni okvir v polnem teku, mora EU izbrati pravo kombinacijo politik, orodij in sredstev za uspešen in učinkovit boj proti revščini v okviru trajnostnega razvoja. Komisija predlaga agendo za spremembe, s katero bi v okviru teh prizadevanj okrepili solidarnost Evrope do držav v razvoju po svetu.

2.3 EU je že veliko prispevala k zmanjšanju revščine in zlasti k podpori pri doseganju razvojnih ciljev tisočletja. Toda v številnih delih sveta je revščina še vedno huda. Ljudska gibanja v Severni Afriki in na Bližnjem vzhodu so pokazala, da je doseganje ustreznega napredka pri uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja bistvenega pomena. Kot navaja Evropska komisija, mora biti razvojna politika EU glede držav v razvoju bolj diferencirana. EU lahko tesneje sodeluje tudi z zasebnim sektorjem, fundacijami, organizacijami civilne družbe ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi, saj je njihova vloga na področju razvoja ključna. EU in njene države članice bi morale nastopati enotno ter delovati usklajeno za doseganje boljših rezultatov in večjo prepoznavnost EU.

2.4 V težkih gospodarskih in proračunskih razmerah je treba zagotoviti, da se pomoč porablja učinkovito, da daje najboljše možne rezultate in da se uporablja kot vzvod za zagotavljanje nadaljnjih sredstev za financiranje razvoja.

2.5 Razvojno sodelovanje EU bo še naprej potekalo v okviru razvojnih strategij partnerskih držav v skladu z načeloma lastne odgovornosti in partnerstva. EU si prizadeva za večjo obojestransko sodelovanje s partnerskimi državami, kar vključuje tudi vzajemno odgovornost glede doseganja rezultatov. Z dialogom na ravni držav na podlagi usklajenega donatorskega okvira bi bilo treba jasno določiti, kje in kako lahko EU posreduje. Del prizadevanj bo tudi doseganje učinkovitejšega sodelovanja v okviru večstranskega sistema.

2.6 Komisija je 7. decembra 2011 sprejela tudi predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja,⁽²⁾ ki formalno opredeljuje smernice, predlagane v zeleni knjigi, in obe sporočili, obravnavani v nadaljevanju.

⁽²⁾ COM(2011) 840 final, 7.12.2011, SEC(2011) 1469 in 1470.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Odbor opozarja, da je v prejšnjih mnenjih navedel več ugotovitev, ki so še vedno aktualne. Omenimo nekatere:

— instrument Evropske unije za financiranje razvojnega sodelovanja; ⁽³⁾

— evropski instrument za demokracijo in človekove pravice, ⁽⁴⁾ v katerem je pozval institucije, da „pretehtajo vlogo civilne družbe v zunanji politiki EU o človekovih pravicah in možnost, da jo neposredneje vključijo v pripravo in izvajanje te politike. Pred pripravo strateških dokumentov, vključno z dokumenti posameznih tretjih držav (državni strateški dokumenti – *Country Strategy Paper*, CSP), se je treba sistematično posvetovati z organizirano civilno družbo“.

3.2 Odbor zlasti podpira cilje v zvezi s človekovimi pravicami, posebej na področju človekove pravice do dela, enakopravnosti med ženskami in moškimi, pri varstvu in spodbujanju pravic otrok, vključno z odpravo dela otrok in socialno nezashčitenega neformalnega dela (dostojno delo in konvencije Mednarodne organizacije dela).

3.3 Čeprav Komisija podpira uresničevanje prvega razvojnega cilja tisočletja (izkoreninjenje zelo hude revščine), Odbor ugotavlja, da se drugim ciljem še vedno ne namenja dovolj pozornosti, ki bi sicer omogočila njihovo medsebojno učinkovanje. Izpolnjevanje sedmega cilja, okoljske trajnosti, bi na primer prispevalo k zmanjšanju revščine.

3.4 Odbor poudarja potrebo po dodeljevanju finančnih virov vprašanjem, povezanim z enakostjo spolov (tretji razvojni cilji tisočletja) v okviru sodelovanja pri razvoju. Zlasti izraža obžalovanje zaradi pomanjkanja informacij in podatkov ter sistematičnega nadzora, zaradi česar je zelo težko ugotoviti, ali je učinek na področju enakosti med moškimi in ženskami pozitiven ali negativen. To močno omejuje možnost sprejetja politik na podlagi informacij ter oblikovanja strategij in ustreznih ukrepov za zmanjšanje neenakosti. Za učinkovitost je treba vprašanja, povezana z enakostjo spolov, vključiti v vse politike in jih podpreti s predvidljivimi finančnimi sredstvi in subvencijami, brez katerih lahko zaradi drugih ciljev, češ da so nujnejši, vse ostane mrtva črka na papirju. ⁽⁵⁾

⁽³⁾ Mnenje EESO o instrumentu za razvojno sodelovanje Evropske unije: vloga organizirane civilne družbe in socialnih partnerjev, UL C 44, 11.2.2011, poročevalec: Guiseppe Antonio Maria IULIANO.

⁽⁴⁾ Mnenje EESO o evropskem instrumentu za demokracijo in človekove pravice, UL C 182, 4.8.2009, poročevalec: Guiseppe Antonio Maria IULIANO.

⁽⁵⁾ Poročilo parlamentarnega odbora za pravice žensk o večletnem finančnem okviru 2014–2020 - *Assessing Gender relevance of EU External Actions*.

3.5 EESO se je v zvezi z vprašanjem decentralizacije in zaupanja v predstavnike EU prek svojih kontaktnih skupin in skupin za spremljanje ter sodelovanje v okroglih mizah EU (Indija, Brazilija, AKP itd.) in v procesu odnosov s Sredozemljem ter vzhodnega sosedstva ob vseh svojih misijah sestel z evropskimi delegacijami. Ugotavlja, da bi bilo treba podporo evropskih delegacij razširiti na evropske organizacije civilne družbe, ki so navzoče na lokalni ravni, in da bi to koristilo prepoznavnosti evropske pomoči.

3.6 EESO soglašja s cilji v predlogu dokumenta Komisije, vendar ima zaradi pomanjkanja podpore, ki jo opaža v širši javnosti, nekaj predlogov glede instrumenta „proračunske podpore“. Priporočila organizacij civilne družbe, socialnih partnerjev in drugih akterjev je treba v večji meri upoštevati pri oblikovanju in spremljanju programov: zagotoviti je treba demokracijo, preglednost in sledljivost v boju proti zapravljanju, korupciji, davčni utaji, zlorabi položaja moči ali politične, policijske ali vojaške oblasti ⁽⁶⁾ in drugih pooblastil.

3.7 Prvič, treba je opraviti temeljito oceno, če ne želimo, da bi čez osem let (finančni okvir 2014–2020) spet ugotovili, da je Komisija sicer dobro presodila, da rezultati niso zadovoljivi, in da je skušala položaj izboljšati s sprejemanjem nalog, ki so ji bile zaupane z novo pogodbo, vendar pa bi bilo vse tako kot prej: naknadna posvetovanja, in okrepitev nadzora, ki bi bil pretirano podroben, brez okrepitve človeških virov in preverjanja ustreznosti spremljanih ciljev, organiziranih mrež in posameznikov. Prednost pri pomoči bi bilo treba nameniti najbolj ranljivim družbenim skupinam, ki se spoprijemajo s težavami pri dostopu, med drugim tudi na podeželskih in najbolj obrobnihih regijah.

3.8 Drugič, s spodbujanjem največjih gospodarskih akterjev na obeh straneh (donatorjev/upravičencev) se daje prednost navidezni učinkovitosti na škodo trajnih vlaganj v človeške vire.

3.9 Komisija mora biti pri ocenjevanju ciljev glede pomoči jasna in tudi jasno navesti, v kolikšni meri je njen program pomoči združljiv s pogajalskimi cilji sporazumov o gospodarskem partnerstvu in sporazumov o prosti trgovini ter v kolikšni meri se od njih razlikuje. Pomanjkanje jasnosti v zvezi s tem lahko privede ne le do zmede in napačnega razumevanja, ampak tudi do zanikanja, da je doslej uradna razvojna pomoč premalo spodbudila uresničevanje ciljev tisočletja zaradi neskladnosti med cilji na področju pomoči in ostalo zunanjo politiko EU, zlasti na področju trgovine.

⁽⁶⁾ Mnenje EESO o regionalnem povezovanju za razvoj v državah AKP, UL C 317, 23.12.2009, str. 126–131, poročevalec: Gérard DANTIN, soporočevalec: Luca JAHIER.

3.10 EU bi tako lahko bolje in v večji meri spodbudila razvoj vključujoče rasti, usmerjene v prehod na „zeleno“ gospodarstvo, ki se osredotoča na človeški razvoj ter delitev in prenos potrebnega znanja in tehnologij, izboljšanje učinkovitosti njegove pomoči z oceno učinka sporazumov, ki jih sklepa na gospodarskem področju, ter doseganjem učinkovitosti *evropskega instrumenta za demokratično in človekove pravice*.⁽⁷⁾

3.11 Treba je spomniti, da je 0,7 % BDP držav članic Pariške deklaracije cilj, kar zadeva obseg, da pa so se številne države takoj po finančni krizi leta 2008 zatekle h geslu „manj pomoči, a ta bolj kakovostna“ (Monterrey 2002, Johannesburg 2002). Vse države članice EU prispevajo k programom evropske ali mednarodne pomoči, vendar sčasoma velik del družbe ostane brez napovedanih – tako gospodarskih kot okoljskih – koristi. Torej je nujno znova vzpostaviti zaupanje – tako na Severu kot na Jugu – med civilno družbo ter njenimi političnimi in gospodarskimi voditelji na področju pomoči in v gospodarski sferi.

3.12 Da bi bila pomoč usklajena in učinkovita, si morajo države članice in Evropska komisija skupaj prizadevati za skladnost ciljev. Evropske institucije so preveč zadržane glede partikularnih interesov vsake države članice plačnice. Vlade držav upravičenk so tako lahko v svoj prid obrnile pogosto različne gospodarske interese držav članic EU in igrale na karto tekmovanja ali konkurence pri različnih oblikah financiranja pomoči in med celinami (EU, G20, OECD itd.).

3.13 Treba je sprejeti ukrepe za podporo demokratičnemu procesu. Prizadevati bi si bilo treba za ravnovesje med posvetovanjem s socialnimi partnerji in z drugimi organizacijami civilne družbe, da bi omogočili pozitiven odziv in konkretno izvajanje tematskih ciljev.

3.14 Ni mogoče razmišljati, kot da EU sama ne bi utrpela socialnih posledic zaradi finančne krize, ki se je razširila na gospodarsko, zatem pa tudi na proračunsko, socialno in politično področje. EU mora prek pomoči in sodelovanja pri razvoju spodbuditi zmanjšanje potrošnje surovin, olajšati prenos tehnologij in spodbujati predelovalno industrijo v državah neto izvoznicah naravnih virov, da bi tako zmanjšala svoj ekološki odtis, ter tako prispevati k zmanjšanju posledic podnebnih sprememb.

Poslovno okolje, regionalno povezovanje in svetovni trgi

3.15 Po rezultatih konference v Busanu ni bilo videti, da bi se EU prepričljivo ali odločno zavzemala za prenos tehnologije, izboljšanje življenjskih pogojev ob upoštevanju podnebnih sprememb, ali krepitev javnih storitev; njena prizadevanja, to je treba priznati, zavirajo obilje sponzorjev in zasebnih finančnih sredstev, ki izvirajo iz gospodarskih ali čeznacionalnih interesov

(kar je dobrodošlo kot znak trdne zavezanosti zasebnega sektorja razvoju), čeprav njen delež in javni prispevek še vedno pomenita približno polovico uradne razvojne pomoči.

3.16 Na mednarodni ravni nekatera zelo velika podjetja, zlasti tista, ki delujejo v infrastrukturnem, gradbeniškem, vodnem, kmetijskoživilskem in energetskega sektorju ali drugje, vladam prejemnicam pomoči predložijo predhodne študije izvedljivosti, s katerimi skušajo prepričati prihodnje dajalce finančne pomoči in izkoristijo obveznost držav upravičenk, da upoštevajo temeljne pravice in jih uresničujejo, tako da predlagajo začetek velikih projektov. Zgodilo pa se je že, da pridobljeno finančno pomoč člani lokalnih ali nacionalnih vlad upravičenk dajejo na finančne trge, ne da bi vedno prispevali k uresnitvi projektov, katerim so bila sredstva sprva namenjena, saj so preusmerjena na „varno“, na zasebne račune na evropskih finančnih trgih.

3.17 Zato Odbor odobrava cilje boja proti davčnim utajam in korupciji, ki morajo vključevati boj proti pranju denarja, ki izvira iz kriminalnih dejavnosti ali davčne utaje ter iz izkoriščanja neformalnega ali prisilnega dela ter dela otrok. EU bi tako boljše dosegla cilj usklajenosti z drugimi donatorji.

3.18 EU mora zato nujno spodbuditi države članice k zvišanju njihovega prispevka, vendar na usklajen in celovit način, se posvetovati s civilno družbo o ustreznosti ciljev, da bi tako prepričala države članice, da razvojna pomoč ni samo vprašanje zunanje podobe ali deležev na trgu, in spodbujati dialog med različnimi organizacijami civilne družbe, socialnimi partnerji, državami članicami ter k povezovanju lokalnih in regionalnih oblasti tako v EU kot drugod.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Organizacije civilne družbe so na podlagi podpore s foruma v Akri, ki je bil septembra 2010, sprejele „istanbulska načela“ za učinkovitost razvoja, ki so sad dolgega posvetovalnega procesa, opravljenega v več kot 70 državah in sektorjih. Ta načela so temelj mednarodnega okvira za učinkovitost razvoja, ki je bil sprejet junija 2011 in ki uvaja merila za razlago in uskladitev prakse organizacij civilne družbe glede istanbulskega načela z njihovim prilagajanjem na lokalne in sektorske okoliščine. Komisija je ob upoštevanju navedenega Odbor zaprosila za pripravo raziskovalnega mnenja, s katerim bi opredelili,

⁽⁷⁾ Glej opombo 4.

kako bi lahko civilna družba v okviru strukturiranega dialoga sodelovala pri razvojnih politikah in politikah sodelovanja pri razvoju. ⁽⁸⁾

4.2 Odbor veliko pozornost namenja pripravi konference Združenih narodov o trajnostnem razvoju, ki bo junija 2012 v Riu de Janeiru.

4.3 V ta namen opozarja na sklepe in priporočila iz mnenja EESO o vrhu Rio+20: *na poti k okolju prijaznemu gospodarstvu in boljšemu upravljanju* ⁽⁹⁾ in nedavno dodatno mnenje o stališču EESO o pripravi konference Združenih narodov o trajnostnem razvoju (Rio+20). ⁽¹⁰⁾

4.4 Na konferenci Združenih narodov Rio+20 se bodo morali svetovni voditelji zavezati h konkretnemu akcijskemu načrtu, ki bo omogočil preverjanje uresničevanja ciljev tisočletja, trajnostni razvoj in izkoreninjenje revščine (cilj 1), kolikor to dopuščajo zmogljivosti planeta.

4.5 EESO zlasti poudarja, da morata biti v središču pozornosti vrha Rio+20 zlasti izkoreninjenje revščine in zanesljiv dostop do zadostnih količin hrane, čiste vode in trajnostnih oblik energije za vse. Spodbujanje okolju prijaznega lokalnega kmetijstva v državah v razvoju ima ključno vlogo v boju proti revščini in pri večji prehranski varnosti ter je gibalno razvoja gospodarsko uspešnega podeželja.

4.6 V zasebnem sektorju bi bilo treba podpreti priznavanje socialnih partnerjev (organizacij delodajalcev in delavcev) ter socialni dialog v številnih partnerskih državah. Socialni dialog je bistvenega pomena za zagotovitev splošnega, demokratičnega prevzemanja odgovornosti glede ciljev gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja, ki jih priporočata Program Združenih narodov za razvoj in Program Združenih narodov za okolje (prehod na zeleno gospodarstvo), ter spoštovanje temeljnih delovnih standardov in spodbujanja družbene pravičnosti. Predstavniki delodajalcev in delavcev z dialogom in socialno pravičnostjo prispevajo k opredelitvi učinkovitih strategij socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja ter krepijo preprečevanje konfliktov in socialno stabilnost.

4.7 Pomembno je, da je prek spodbujanja široke uporabe načel družbene odgovornosti podjetij in podobnih pobud jasno vidno, da vsi zadevni akterji zasebnega sektorja uresničujejo načela in delovne standarde, kot so opredeljeni v konvencijah Mednarodne organizacije dela, ter v skladu z nadzornim sistemom, ki ga je vzpostavila Mednarodna organizacija dela.

Zlasti multinacionalna podjetja, predvsem če imajo na eni ali drugi stopnji hkrati korist od javne podpore, morajo sprejeti vidne ukrepe za spoštovanje „vodilnih načel za podjetja in človekove pravice“ v okviru „varovanja, spoštovanja in pomoči“ Združenih narodov, tristranske deklaracije o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike Mednarodne organizacije dela, vodilnih načel OECD za večnacionalna podjetja ter globalnega dogovora za podjetja („Global Compact“) Združenih narodov. Imajo tudi možnost, da se prilagodijo najboljšim praksam, ki so bile opredeljene pri sodelovanju med Svetovno banko in Mednarodno organizacijo dela na področju spodbujanja temeljnih delovnih standardov v vsej proizvodni verigi.

4.8 Podpora zasebnemu sektorju se lahko izkaže kot koristna za razvoj, vendar uradne razvojne pomoči ne bi smeli uporabiti za zavarovanje tveganj zasebnega sektorja ali pa nadomeščanje javnih storitev. Javno-zasebna partnerstva morajo v skladu s poglobljeno analizo dejanskih dolgoročnih potreb omogočati in zagotavljati pravično delitev tveganj za skupnost, dostopnost ter gospodarsko in okoljsko sprejemljivost proizvedenih dobrin in storitev. V resnici bi morala spoštovati večstranski pristop, ne pa biti orodje privatizacije javnih storitev, kjer obstajajo, biti pa morajo tudi učinkovita in obstajati mora možnost izboljšanja.

4.9 S podjetji in organizacijami socialnega gospodarstva (tudi zadrugami) se je kot s pglavitnimi akterji trajnostnega razvoja v državah prejemnicah treba posvetovati in jih vključiti v opredelitev ciljev ter jih podpirati pri njihovem izvajanju ter tako razviti njihov potencial kot akterjev pomoči ter izboljšati dodeljevanje pomoči.

4.10 V številnih afriških, azijskih in latinskoameriških državah, ki so po novem opredeljene kot „države s srednjim dohodkom“, revščina glede na prepad med bogatimi in revnimi še zdaleč ni izginila. 75 % revnih namreč še vedno živi v državah s srednjim dohodkom. To pomeni, da je za geografske programe cilj vzpostavitve demokratične in pravične družbe skupaj z močnimi socialnimi partnerji še vedno aktualen.

4.11 Države v razvoju morajo biti vsekakor še vedno upravičene do tematskih programov, ki bi jih bilo treba zato tudi okrepiti. Zato je potrebna večja zadržanost pri nameri, da se obravnavajo največ tri tematike na državo, ter poskrbeti za dobro usklajevanje z vladami držav upravičenk, zasebnimi gospodarskimi in socialnimi akterji ter drugimi organizacijami civilne družbe.

4.12 Tudi politična odločitev o postopnem prenehanju podpore „najbogatejšim državam v razvoju“ mora temeljiti na ustreznih kazalnikih človeškega in socialnega razvoja Združenih narodov in mora biti dosežena v okviru mednarodnega soglasja OECD, da se zmanjšajo notranje razlike.

⁽⁸⁾ Mnenje EESO o udeležbi civilne družbe v politikah EU za razvoj in razvojno sodelovanje, UL C 181, 21.6.2012, 28.

⁽⁹⁾ UL C 376, 22.12.2011, str. 102.

⁽¹⁰⁾ UL C 143, 22.5.2012, str. 39.

4.13 Odbor odobrava cilj krepitve pomena in legitimnosti nacionalnih akterjev v proračunskem procesu partnerskih držav in meni, da lahko objava resničnih in preverljivih informacij o ukrepih proračunske podpore omogoči občuten napredek pri uresničevanju ciljev pomoči in ciljev tisočletja. Zato podpira tovrstna prizadevanja Komisije.

V Bruslju, 24. maja 2012

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON

PRILOGA

k Mnenju Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Naslednja amandmaja, ki sta prejela vsaj četrtno glasov, sta bila zavrnjena:

Amandma 14: točka 3.16

~~Na mednarodni ravni je denarni tok zelo velikih podjetij (zlasti tistih, ki delujejo v infrastrukturnem, gradbeniškem, vodnem, kmetijskoživilskem in energetske sektorju ali drugje) (1) večinih preveč odvisen od uradne razvojne pomoči. Predhodne študije izvedljivosti, ki jih prejmejo vlade prejemnice pomoči, skušajo prepričati prihodnje dajalce finančne pomoči in izkoristijo obveznost držav upravičenk, da upoštevajo temeljne pravice in jih uresničujejo, tako da predlagajo začetek velikih projektov. Zgodilo pa se je že, da pridobljeno finančno pomoč člani lokalnih ali nacionalnih vlad upravičenk dajejo na finančne tige, ne da bi vedno prispevali k uresničitvi projektov, katerim so bila sredstva sprva namenjena, saj so preusmerjena na „varno“, na zasebne račune na evropskih finančnih trgih.~~

Obrazložitev

Točka ni jasna oziroma ne prinaša dodane vrednosti k mnenju. Zadnji stavek ne izpostavlja splošnega problema, ampak zgolj eno samo kaznivo dejanje ene ali več oseb, zato je njegova dodana vrednost precej nejasna.

Rezultat glasovanja

Za: 57

Proti: 137

Vzdržani: 29

Amandma 10: točka 4.8

~~Podpora zasebnemu sektorju je ključni dejavnik se lahko izkaže kot koristna za spodbujanje razvoja, vendar uradne razvojne pomoči ne bi smeli uporabiti za zavarovanje tveganj zasebnega sektorja ali pa nadomeščanje javnih storitev. Javno-zasebna partnerstva morajo v skladu s poglobljeno analizo dejanskih dolgoročnih potreb omogočati in zagotavljati pravično delitev tveganj za skupnost, dostopnost ter gospodarsko in okoljsko sprejemljivost proizvedenih dobrin in storitev. V resnici bi morala spoštovati večstranski pristop, ne pa biti orodje privatizacije javnih storitev, kjer obstajajo, biti pa morajo tudi učinkovita in obstajati mora možnost izboljšanja.~~

Obrazložitev

Za ohranitev uravnoteženega pristopa.

Rezultat glasovanja

Za: 96

Proti: 126

Vzdržani: 11

(1) Do spremembe meril Svetovne banke in Evropske investicijske banke in kljub reformam še zdaj.